

Podstawowe obowiązki sprawozdawczo – ewidencyjne w ochronie środowiska.

Anna Gudowska dr Dominika Sułkowska

KOORDYNATOR PROJEKTU

Każdy prowadzący działalność gospodarczą korzysta ze środowiska przyrodniczego.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Wymagania prawne, którym muszą się podporządkować przedsiębiorcy, wynikają z:

1. bezpośrednio z przepisów prawa (aktów prawnych rangi ustawy i rozporządzenia),
2. z decyzji administracyjnych (m.in. wymaganych prawem pozwoleń i zezwoleń),
3. z umów cywilnoprawnych
4. i innych (np. prawa lokalnego, jakim jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego)

KOORDYNATOR PROJEKTU

Wymagania środowiskowe wynikające wprost z przepisów prawa.

Są to obowiązki, które można odczytać bezpośrednio z treści ustaw i rozporządzeń. Wśród nich najważniejsze to m.in.:

1. uzyskanie odpowiednich decyzji administracyjnych: pozwoleń, zezwoleń, uzgodnień, itp.,
2. prowadzenie ewidencji rodzaju i wielkości korzystania ze środowiska (np. ewidencja odpadów, ewidencja poboru wody, emisji substancji do powietrza),
3. ponoszenie opłat za korzystanie ze środowiska (np. w związku z emisją pyłów i/lub gazów do powietrza, odprowadzaniem ścieków do odbiornika, poborem wody, składowaniem odpadów),
4. prowadzenie pomiarów emisji pyłów i gazów wprowadzanych do powietrza, ścieków wprowadzanych do wód,

KOORDYNATOR PROJEKTU

Główne obowiązki sprawozdawcze wynikają z:

1. ustawy Prawo Ochrony Środowiska
2. ustawy o odpadach
3. ustawy o opakowaniach i odpadach opakowaniowych
4. ustawy o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej

KOORDYNATOR PROJEKTU

Najważniejsze ustawy środowiskowe:

1. ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - *Prawo ochrony środowiska* (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.),
2. ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o *odpadach* (Dz. U. 2013 Nr 1, poz. 21),
3. ustawa z dnia z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2005. Nr. 236, poz. 2008 z późn. zm.)
4. ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o *opakowaniach i odpadach opakowaniowych* (Dz. U. Nr 63, poz. 638 z późn. zm.),
5. ustawa z dnia 11 maja 2001 r. o *obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej* (Dz. U. Nr 63, poz. 639 z późn. zm.),

KOORDYNATOR PROJEKTU

Kto jest zobowiązany ponosić opłaty za korzystanie ze środowiska?

Zgodnie z *art. 3 pkt. 20 Prawo Ochrony Środowiska* podmiotem korzystającym ze środowiska jest:

- ✓ **przedsiębiorca prowadzący działalność gospodarczą**
w świetle przepisów ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej oraz osoba prowadząca działalność wytwórczą w rolnictwie w zakresie upraw rolnych, chowu lub hodowli zwierząt, ogrodnictwa, warzywnictwa, leśnictwa i rybactwa śródlądowego.

KOORDYNATOR PROJEKTU

- ✓ **jednostka organizacyjna nie będąca przedsiębiorcą** (urzędy, gminne zakłady gospodarki komunalnej, szkoły, stowarzyszenia, fundacje).
- ✓ osoba fizyczna nie będąca przedsiębiorcą, korzystająca ze środowiska w zakresie, w jakim korzystanie ze środowiska wymaga pozwolenia np.:
 - w rolnictwie ogrzewanie szklarni kotłownią na węgiel kamienny o łącznej nominalnej mocy powyżej 5 MW;
 - w rolnictwie pobór wody podziemnej na nawadnianie gruntów lub upraw za pomocą deszczowni;
 - pobór wody podziemnej lub powierzchniowej na potrzeby gospodarstwa domowego lub rolnego w ilości większej niż 5 m³/dobę;

KOORDYNATOR PROJEKTU

Opłaty za korzystanie ze środowiska są zobowiązaniem podatkowym!

Opłaty nie uiszczone w terminie podlegają wraz z odsetkami za zwłokę przymusowemu ściągnięciu w trybie określonym w przepisach o postępowaniu egzekucyjnym w administracji.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Podmiot korzystający ze środowiska ma obowiązek sporządzania sprawozdań z zakresu korzystania ze środowiska oraz uiszczania opłat.

Opłaty wnosi się za:

- **Wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza (komponent I)**
§ procesy technologiczne, przeładunek benzyn silnikowych, kotły, silniki spalinowe, chów lub hodowla drobiu
- **Pobór wód - z własnych ujęć (komponent II)**
§ wody podziemne, powierzchniowe

KOORDYNATOR PROJEKTU

- **Wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi (komponent III)**
§ ścieki, wody chłodnicze, wody opadowe lub roztopowe, wody zasolone, wody wykorzystane, odprowadzane z obiektów chowu lub hodowli ryb lub innych organizmów wodnych
- **Składowanie odpadów (komponent IV)**
(dot. składowisk odpadów lub nielegalnego magazynowania odpadów)

KOORDYNATOR PROJEKTU

Emisje gazów i pyłów do powietrza – zakres:

- technologie (np. spawanie, lakierowanie, malowanie, pylenie)
- przeładunek paliw (np. stacje paliw za napełnianie zbiorników pojazdów);
- spalanie energetyczne (np. kotłownie, agregaty prądotwórcze);
- spalanie paliw w silnikach spalinowych (np. samochody osobowe, dostawcze i ciężarowe, maszyny robocze, pojazdy szynowe, ciągniki rolnicze);
- hodowla i chów drobiu.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Stawki opłat

- ✓ ustalane na rok kalendarzowy, ogłaszane w drodze obwieszczenia w Monitorze Polskim, nie później niż do 31 października każdego roku (na rok następny)
- ✓ zgodnie z art. 289 ustawy Prawo ochrony środowiska opłaty nie wnosi się w przypadku, gdy wyliczona kwota nie przekracza:
400 zł/półrocze dla danego rodzaju korzystania ze środowiska.
(od 2012 r. – 2008 r.).

Terminy do 2012 r.:

31 lipca (za I półrocze) i 31 stycznia (za II półrocze)

KOORDYNATOR PROJEKTU

Wyjątek

Podmioty ponoszące opłatę za odprowadzane ścieki pochodzące z chowu lub hodowli ryb innych niż łososiowate lub innych organizmów wodnych przekazują wykaz do końca miesiąca następującego po zakończeniu okresu **od dnia 1 maja do dnia 30 kwietnia następnego roku.**

KOORDYNATOR PROJEKTU

Zmiana

Od 1 stycznia 2013 roku podmiot korzystający ze środowiska powinien prowadzić aktualizowaną **co roku ewidencję** zawierającą informacje i dane o zakresie korzystania ze środowiska.

Podmioty korzystające ze środowiska powinny wnieść opłatę oraz przedłożyć wykazy do urzędu marszałkowskiego

Termin za 2013 rok: do 31 marca 2014 roku.

Kwota wolna od opłaty: 800 zł/rok dla danego rodzaju korzystania ze środowiska.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Obowiązki podmiotu korzystającego ze środowiska

- ✓ ustalać we własnym zakresie wysokość należnej opłaty, według stawek obowiązujących w danym roku, w którym korzystanie ze środowiska miało miejsce („samoopodatkowanie”), przesłać na formularzu aktualnym na dany rok.

Przedstawiać odpowiedniemu **Marszałkowi Województwa**, a także **Wojewódzkiemu Inspektorowi Ochrony Środowiska**, wykaz zawierający dane, na podstawie których została wyliczona opłata.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Zwolnienie z obowiązku wniesienia opłaty nie zwalnia z obowiązku składania informacji!

**Obowiązek uiszczenia opłat przedawnia się
z upływem 5 lat, licząc od końca roku,
w którym upłynął termin wniesienia opłaty.**

KOORDYNATOR PROJEKTU

Opłaty podwyższone

Zgodnie z art. 292 ustawy Prawo ochrony środowiska w przypadku braku wymaganego pozwolenia na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza lub pozwolenia na pobór wód lub odprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi podmiot ponosi dodatkowe opłaty podwyższone o:

- w okresie od 12.01.2003 r. do 31.12.2006 r. - 100 %,
- w okresie od 1.01.2007 r. do 31.12.2008 r. - 200 %,
- **od 1.01.2009 r. - 500 %.**

W przypadku opłat podwyższonych za składowanie odpadów:

- Zgodnie z art. 293. ustawy Prawo ochrony środowiska

KOORDYNATOR PROJEKTU

Opłaty podwyższone

W przypadku nieuiszczenia opłaty albo uiszczenia opłaty w wysokości nasuwającej zastrzeżenia marszałek województwa wymierza opłatę w drodze decyzji administracyjnej na podstawie własnych ustaleń lub kontroli i wyników kontroli wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska za korzystanie ze środowiska bez decyzji płaci się opłaty podwyższone, a nie kary pieniężne.

Ustawowe odsetki za zaległości opłatowe – ordynacja podatkowa.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Zaświadczenie o niezaleganiu z opłatami za korzystanie ze środowiska

Zaświadczenia o nie zaleganiu z opłatami są niezbędnym dokumentem w wypadku ubiegania się o pozyskanie środków unijnych i krajowych funduszy ochrony środowiska.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Obowiązek składania raportów do KOBIZE

Ustawa z dnia 17 lipca 2009r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji nakłada na podmioty korzystające ze środowiska obowiązek sporządzania i wprowadzania do Krajowej bazy, w terminie do końca lutego, raportu dotyczącego poprzedniego roku kalendarzowego, zawierającego szczegółowe informacje o wielkości emisji do powietrza gazów cieplarnianych i innych substancji oraz prowadzonej działalności, na skutek której występuje emisja.

Pierwszy raport za rok 2010 do krajowej bazy do 28 lutego 2011 r.

KOORDYNATOR PROJEKTU

W przypadku gdy obowiązek sporządzenia i wprowadzenia raportu jest związany z eksploatacją instalacji, podmiotem obowiązany do sporządzenia i wprowadzenia raportu rocznego jest prowadzący instalację.

W celu wprowadzenia raportu do Krajowej bazy niezbędne jest założenie elektronicznego konta w Krajowej bazie.

www.krajowabaza.kobize.pl

KOORDYNATOR PROJEKTU

Opłata produktowa

Ustawa z dnia 11 maja 2001 o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej (T.J. Dz. U. z 2007 r., Nr 90, poz. 607 ze zm.)

nakłada na przedsiębiorców wprowadzających na rynek krajowy produkty w opakowaniach obowiązek zapewnienia odpowiedniego **poziomu odzysku i recyklingu odpadów opakowaniowych.**

KOORDYNATOR PROJEKTU

Opakowania są to:

„wprowadzone do obrotu wyroby wykonane z jakichkolwiek materiałów, przeznaczone do przechowywania, ochrony, przewozu, dostarczania lub prezentacji wszelkich produktów, od surowców do towarów przetworzonych, a także części opakowań i elementy pomocnicze połączone z opakowaniami i przeznaczone do tego samego celu, co dane opakowanie”.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Podział opakowań

1. Opakowania jednostkowe
2. Opakowania zbiorcze
3. Opakowania transportowe

KOORDYNATOR PROJEKTU

Przepisom podlegają przedsiębiorcy:

- przedsiębiorcy, wprowadzającego na terytorium kraju produkty w opakowaniach i produkty, których rodzaje określają załączniki do ustawy,
- przedsiębiorcy, który pakuje produkty wytworzone przez innego przedsiębiorcę i wprowadza je na rynek krajowy,
- przedsiębiorcy niebędącego wytwórcą produktu lub produktu w opakowaniu, który zlecił wytworzenie produktu lub produktu w opakowaniu oraz którego oznaczenie zostało umieszczone na produkcie lub produkcie w opakowaniu,

KOORDYNATOR PROJEKTU

- przedsiębiorcy wprowadzającego na rynek krajowy produkty w opakowaniach wymienionych w załączniku do ustawy, a więc:
 - a) prowadzącego jednostkę lub jednostki handlu detalicznego o powierzchni handlowej powyżej 500 m², sprzedającego produkty tam pakowane,
 - b) prowadzącego więcej niż jedną jednostkę handlu detalicznego o łącznej powierzchni handlowej powyżej 5000 m², bez względu na powierzchnię pojedynczej jednostki, sprzedającego produkty w tych jednostkach pakowane,
- przedsiębiorcy wprowadzającego na terytorium kraju w drodze importu lub wewnątrzwspólnotowego nabycia towary, których częściami składowymi lub przynależnościami są produkty wymienione w załącznikach do ustawy.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Sprawozdanie za poprzedni rok kalendarzowy za opakowania wprowadzone na rynek w roku poprzednim trzeba **złożyć Marszałkowi Województwa do 31 marca bieżącego roku.**

Jeżeli firma nie osiągnęła odpowiedniego poziomu recyklingu lub odzysku odpadów opakowaniowych, to musi również w tym terminie uiścić opłatę w Urzędzie Marszałkowskim.

Jeśli kwota ta nie przekracza 50 zł, to nie wnosi się opłaty.

Opłata produktowa jest wpłacana na odrębny rachunek bankowy Urzędu Marszałkowskiego właściwego ze względu na siedzibę lub miejsce zamieszkania przedsiębiorcy.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Obowiązek może być realizowany przez przedsiębiorcę:

- samodzielnie,
- za pośrednictwem innego posiadacza odpadów,
- za pośrednictwem organizacji odzysku
- przez wniesienie należnej opłaty produktowej na rachunek Urzędu Marszałkowskiego.

Zarówno przedsiębiorca jak i organizacja mogą zlecić wykonanie poszczególnych czynności związanych z odzyskiem i recyklingiem posiadaczowi odpadów spełniającemu wymagania określone w ustawie o odpadach.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Brak wywiązywania się z obowiązku ustawowego:

Art. 37.

Kto, będąc przedsiębiorcą prowadzącym organizację odzysku lub działalność polegającą na wytwarzaniu, imporcie lub wewnątrzwspólnotowym nabyciu produktów w opakowaniach lub produktów określonych w załącznikach nr 1 i 3 do ustawy:

1) nie składa zawiadomienia o rozpoczęciu lub likwidacji tej działalności marszałkowi województwa, lub nie zawiadamia o zmianach w działalności, lub składa zawiadomienia nierzetelne, lub

2) nie składa sprawozdań o opakowaniach lub produktach, osiągniętych poziomach odzysku lub recyklingu oraz o należnej opłacie produktowej lub składa sprawozdania nierzetelne,

podlega karze grzywny.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Brak wywiązywania się z obowiązku ustawowego:

Art. 17.

1. W razie stwierdzenia, że przedsiębiorca lub organizacja, pomimo ciążącego obowiązku, nie dokonała wpłaty opłaty produktowej lub dokonała wpłaty w wysokości niższej od należnej, marszałek województwa wydaje decyzję, w której określa wysokość zaległości z tytułu opłaty produktowej.
2. W przypadku niewykonania decyzji określonej w ust. 1 marszałek województwa ustala, w drodze decyzji, **dodatkową opłatę produktową w wysokości odpowiadającej 50 % kwoty niewpłaconej opłaty produktowej.**

Art. 18.

1. W razie nieterminowego uiszczenia opłat produktowych lub uiszczenia ich w wysokości niższej od kwoty należnej naliczane są odsetki za zwłokę w wysokości i na zasadach określonych w przepisach działu III ustawy – **Ordynacja podatkowa.**

KOORDYNATOR PROJEKTU

Gospodarka odpadami

*Ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r.
o odpadach:*

Pod pojęciem odpadów rozumie się:

„każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany”.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Centrum Badań i Innowacji
PRO-AKADEMIA

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

PROJEKT WSPÓLFINANSOWANY ZE ŚRODKÓW UNII EUROPEJSKIEJ W RAMACH EUROPEJSKIEGO FUNDUSZU SPOŁECZNEGO

Hierarchia sposobów postępowania z odpadami

1. zapobieganie powstawaniu odpadów;
2. przygotowywanie do ponownego użycia;
3. recykling;
4. inne procesy odzysku;
5. unieszkodliwianie

KOORDYNATOR PROJEKTU

Uzyskanie odpowiedniej decyzji:

Obowiązki wytwórcy odpadów:

- **pozwolenie na wytwarzanie odpadów** – ponad 1 tonę rocznie odpadów niebezpiecznych lub ponad 5 tyś ton pozostałych odpadów

Nieaktualne po zmianie ustawy o odpadach:

- zatwierdzenie programu gospodarki odpadami niebezpiecznymi – od 0,1 tony odpadów niebezpiecznych rocznie
- informacja o wytwarzanych odpadach oraz sposobach gospodarowania nimi – do 0,1 tony odpadów niebezpiecznych albo od 5 ton rocznie odpadów innych niż niebezpieczne

KOORDYNATOR PROJEKTU

Prowadzenie ilościowej i jakościowej ewidencji odpadów

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie wzorów dokumentów stosowanych na potrzeby ewidencji odpadów (Dz. U. Nr 249/2010 r. poz. 1673).

- **karta ewidencji odpadu (KEO)** – prowadzona dla każdego rodzaju odpadu odrębnie
- **karta przekazania odpadu (KPO)** – dopuszcza się sporządzenie zbiorczej karty przekazania odpadu, obejmującej odpad danego rodzaju przekazywany łącznie w czasie jednego miesiąca kalendarzowego temu samemu posiadaczowi

KOORDYNATOR PROJEKTU

- **przekazywanie zbiorczego zestawienia danych z ewidencji odpadów właściwemu Marszałkowie Województwa**

Zgodnie z *art. 75 ustawy o odpadach* posiadacz odpadów prowadzący ewidencję odpadów jest obowiązany sporządzić na formularzu zbiorcze zestawienie danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów.

Termin: do 15 marca za poprzedni rok kalendarzowy

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach (Dz. U. Nr 249/2010 r. poz. 1674)

KOORDYNATOR PROJEKTU

Przekazywanie odpadów tylko uprawnionym do tego podmiotom!

Posiadacz odpadów może je przekazywać wyłącznie podmiotom, które uzyskały zezwolenie właściwego organu na prowadzenie działalności w zakresie gospodarki odpadami, chyba że działalność taka nie wymaga uzyskania zezwolenia.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Ustawa o odpadach

Art. 180.

Kto wbrew obowiązкови nie prowadzi ewidencji odpadów albo prowadzi tę ewidencję w sposób nieterminowy lub niezgodnie ze stanem rzeczywistym, **podlega karze grzywny.**

Art.200

Jeżeli podmiot, wbrew obowiązкови, o którym mowa w art. 76, nie składa sprawozdania, podlega administracyjnej karze pieniężnej w **wysokości 500 zł.** W przypadku nieprzekazania sprawozdania w terminie określonym w decyzji wydanej na podstawie ust. 3 podmiot podlega administracyjnej karze pieniężnej w wysokości 2000 zł. Administracyjna kara pieniężna, o której mowa w ust. 4, może być wymierzana wielokrotnie, z tym że łączna wysokość kar, o których mowa w ust. 1 i 4, za dany rok kalendarzowy nie może przekroczyć 8 500 zł.

KOORDYNATOR PROJEKTU

Administracyjną karę pieniężną wymierza się za:

- 1) zmianę klasyfikacji odpadów niebezpiecznych na odpady inne niż niebezpieczne, o której mowa w art. 5, przez ich rozcieńczanie lub mieszanie ze sobą, lub z innymi odpadami, substancjami lub materiałami, prowadzące do obniżenia początkowego stężenia substancji niebezpiecznych do poziomu niższego niż poziom określony dla odpadów niebezpiecznych;
- 2) mieszanie odpadów niebezpiecznych różnych rodzajów, mieszanie odpadów niebezpiecznych z odpadami innymi niż niebezpieczne lub mieszanie odpadów niebezpiecznych z substancjami, materiałami lub przedmiotami, w tym rozcieńczanie substancji, o którym mowa w art. 21 ust. 1, lub mieszanie tych odpadów, wbrew warunkom, o których mowa w art. 21 ust. 2;

KOORDYNATOR PROJEKTU

- 3) zbieranie odpadów wbrew zakazom, o których mowa w art. 23 ust. 2 i 3;
- 4) zbieranie odpadów lub przetwarzanie odpadów bez wymaganego zezwolenia lub gospodarowanie odpadami niezgodnie z posiadanym zezwoleniem na zbieranie odpadów, zezwoleniem na przetwarzanie odpadów lub zezwoleniem na zbieranie i przetwarzanie odpadów, o którym mowa w art. 41;

Przepisów ust. 1 nie stosuje się, w przypadku gdy za naruszenie może być ustalona opłata podwyższona, o której mowa w art. 293 ustawy – Prawo ochrony środowiska.

Administracyjna kara pieniężna za naruszenia, o których mowa w ust. 1, wynosi nie mniej niż 1000 zł i nie może przekroczyć 1 000 000 zł.

Dziękuję za uwagę

KOORDYNATOR PROJEKTU